

השוכר את הפועל פרק המישי עבודה זרה עג.

עין משפט
נר מצוה

קבו א מיי פט"ז מהל
מאכלות אסורות
הלכה כח ופט"ז הלכה ו
[ופי"א הלכה א] סמג
לאון קמח טושי"ע י"ד ס"ר
קלד סעף א:
קבו ב מיי פט"ז שם
הלכה ל טושי"ע שם
סעי' ג:
קבו ג ד ה מיי [סס]
וה"ל כח טושי"ע
שם וסעף א:
קבו ד מיי שם הלכה
טושי"ע שם סעף
א:
קל ז ד מיי שם הלכה
לא טושי"ע שם סעף
ד:

איכא דאמרי רבה בר רב הונא גופיה אישתי בקנישקנין. מימה היאך היה שומה בקנישקנין נהי ללא היו חיבור מ"מ היה לו לחוש ללמא פסיק קדים זרישא עובד כוכבים ופי' ר"ח ללא מיירי עם העובד כוכבים אלא שהיה שומה עם ישראל בקנישקנין וא"ת א"כ מאי קמ"ל י"ל דקמ"ל ללא מימסר בזמן הזה משום שמחה לאפוקי ממאן דאסר זממ' שבת לשתות בקנישקנין בזמן הזה פי' צמיה אשה (דף סז: ע"ש הע"ב): י"ן ביין ומרים במים במשהו. פ"ר"ל דדוקא י"ן נסך ממש שנתנסך לעבודת כוכבים הוא דהו צמשהו אכל סתם י"ס זששים (ט) וכן מגע עובד כוכבים (ז) במים מיירי זממ' שידוע שנתנסכו לעבודת כוכבים דאי צתתם מים ליכא איסור לכחותיה קמני י"ן שידוע שנתנסך לעבודת כוכבים אכל סתם י"ס מים זששים אפילו מין זממיו כמו כל איסורין שצמורה וההיא לאגראדממ' עובד כוכבים דקאמר עלה בתוספתא (ז) שטיפת י"ן אסרת צמשהו אע"ג דלא הו ודאי נסך איכא למימר דאמרי כ"ר יהודה דלמר מין זממיו אפילו צאלף לא צטיל דמי צמשהו איסורין ועוד אומר ר"י דאפי' אס נפשי לומר סתם י"ס צמשהו אפי"ה הו סתם י"ס בזמן הזה זששים ודוקא זממ' התנאים והאמוראים שהיו בקיאים העובדי כוכבים צטיב עבודת כוכבים דלא שייכא ניוןן החמירו צתתם י"ס לאוסרו כמו י"ן נסך ממש הלכך לענין צטיל כשאר איסורין דמי וצטיל זששים כמו שאר איסורין: **כ"ר** אהא רב דימי א"ר יוחנן המערה י"ן נסך מחבת לבור אפי' ב"ה היום ב"ר ראשון ראשון בבל. פי' אפי' מתרבה הי"ן נסך לצסוף מ"מ אמרינן ראשון ראשון קמל משמע הכא דרב דימי סבד קמא קמא צטיל בטייל ותימה דבצבורות פ' הלוקח (דף כז.) אמרינן הלוקח ליר מע"ה משיקו זממ' וטהור ממה נפשך אי רוצה מיא יניחו הא עביד ליה השקה ואי רוצה ליר ליר לא בר קבולי טומאה היא פי' ומיעוט מיא דאית ליה צטיל דליר הוא רב ומסיק עלה לא שנו אלא לטבול בה פמו אכל לקדירה לא דמלא מין את מינו ויעוד ולא אמר קמא קמא צטיל ורב דימי קאמר לה להא שמעתתא הסם ועוד קשיא דרבי יוחנן ארבעי יוחנן דבשמעתין א"ר יוחנן ראשון ראשון

מתני' ומים זממ' כו'. מים שנתנסכו לעבודת כוכבים נפלו זממ' דהיתר: **גמ'** ראשון ראשון. שגפיל צטיל (ה) ציין כשר שצבור אסור מוקי לה כשגפיל צחצח גדולה וישגרה ופול כולו כאחד: **לגו היסורא.** ולא אמרי' קמא קמא צטיל דקמא קמא דהיתר צטיל ליה: **ה"ג** י"ן זממ' צווסן טעם: מאי לאו חמרא דאיסורא **לגו מיה דהיתר.** וקמני מני יהיב טעמא (ט) צחמרא מימסר: **ה"ג** לא חמרא דהיתר צווסן **מיה דאיסורא.** ואשמעינן דכל כמה דיהבי מיה טעמא צחמרא אימסר עד שיצטיל טעם הי"ן את טעם המים כגון דנפיל כוליה כחדא ללא אפשר לניחא דאיסורא לצטיל (ז): **ה"ג** ומדרישא מיה דאיסורא סיפא נמי מיה דאיסורא וקמני סיפא מים ציין צווסן טעם. אלמא איסורא צווסן היתר אע"ג דרובא דהיתר לא אמרינן קמא קמא צטיל: אמר לך **רב דימי כולה מתני' היסורא צווסן איסורא וישא.** מיה דאיסורא וסיפא מיה דהיתר. ואין הלכה כרב דימי שהרי צ"ר רב יצחק והחמיר צ"ר רבין והחמיר ולקמן [ע"ז] פסקינן י"ן נסך זממיו צמשהו: **לרלו קטן גרסי.** והוא פך קטן. ובעירובין לגבי גבדים צ"ר אחרון (דף קז:). גרסינן ללול קטן והוא קשר של משי: **רואין את היסורא כאילו אינו.** ולא אמרינן הרי נאסר כל הי"ן ורבה הי"ן על המים דהא הו חמרא רוצה אלא צאיסור שגפיל גרידא משערין ואיכא מיה רוצה. אלמא פליג רבין ארבע דימי ואשמעינן דמיה הוא דמנצטיל חמרא אכל חמרא לא מנצטיל חמרא: **סהל.** קודם י"ן נסך דכי נפל י"ן נסך אשכחיה מיה וצטולה: **מלא מין את מינו.** לצסוף ויעוד כלומר נחמוז וניתוסף איסורו ורבה י"ן על המים (ט). ולשון יעוד (א) כאש אשר יעור משנתו כמו (ז) הניעור צלילה וכל היכא דמני מלא מין את מינו ויעוד היינו פירושה. ויש שמפרשין ויעוד נוער מתורתו ראשונה ונדבק צחצור ומתחזק וא"כ נוער מיצעי ליה: **ואיכא דמתני.** להא דרב שמואל בר יהודה אמתני: **מאן דמסני לה אמתני** לא צעי סהל. ואפי' נפל קיתון לצסוף ס"ל דמנצטילן מים את האיסור: **ומאן דמתני אמילתיה דרבין צעי סהל.** דאי לאו תחלה אתא לאשמעינן מאי קמשמע לן

(א) ועירובין ט. בצבורות כב. ג. (ב) צ"ל טושי"ע: מיה טומאה צטילה ויעודה. (ג) וצורה ד. (ד) וצורה פ"ב מ"ד. (ה) וכן מים זממ' מיירי זממ' שידוע שנתנסכו צטיל ליר (ז) ופ"ר ה"ב. (ז) ע"ש וסם אהא צללים של חמרא (ח) צ"ל עלה ופול. (ט) דפ"ר אמרינן. (י) ויעוד מוס' שבת סה: ד"ה שמה ומוס' צ"ק ק: ד"ה אומר ומוס' חולין פו: ס"ה רואין איתו. (כ) ופי' מוס' וינא מ: ד"ה עירה ומוס' ממות כב. ד"ה הדב'.

גליון הש"ס

תוס' ד"ה כי וכו' היינו ק"ר שישלם שם. עיין שבת דף סה ע"ב מוס' ד"ה שמה ועיין בצבורות דף כה ע"ב צ"ל ד"ה אכל וינא דף מ ע"ב מוס' ד"ה עירה: בא"ד מה חידוש הוא. לא ידעתי להצין הא חידוש הוא אף אילו נפל צתת אהא לא מהני פ' ציתת מ"מ נכנס בקלות אמרי' קמא קמא צטיל ואי דקושייתם מיה הפרש מה וצתת אהא נמי לצטיל צ"ר דמ"ש שמה קטן נמשהו גדול הו"ל להקשות בפשטות למאי צריכים לט' קמא קמא צטיל הא אף אם חתטף ללל הנפילה לשתמי דהו פ' וסם אמרי' אומר ר"י אכל צחצור לא חיה לא צמשהו צחצור אע"פ:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ראשון וכו' צטיל ברוב ציין וכו' שגפיל חבית גדולה שגשברה ופול: (ב) ד"ה ה"ג י"ן וכו' מאי לאו וכו' יהיב טעמא חמרא במיא מימסר פ"ל וה"ה: (ג) ד"ה ה"ג לא וכו' לצטיל טעמא דחמרא הס' (ד) תוס' ד"ה י"ן וכו' וכן מגע עובד כוכבים דומיא זממ' דמיירי זממ' (ה) ד"ה כי אהא וכו' שגפיל צבור כולו אסור בהנאה וי"ל דנפל צטיל:

מוסף רש"י

ויעוד. מתחזק על ידי מינו ויעוד משנתו שהיה צחצור צטיל אכל שאינו צחצור ודומתו בצבורות (כב.) טומאה צטילה וצורה ויעודה (ועירובין ט. ט.)

הא רבין נמי הכי קאמר: צטיל וצנדרים (דף טז:) א"ר יוחנן (ג) גידולין של תרומה שגדלו ורבו גידוליו על עקרו אסור אפי' לכהן לאוכלן משום טבל ולא אמרינן אכל אס נפל כל כך מן הנסך לסירוגין ציין הכל שאין צהיתר ס' כדי לצטלו אסור משום דמלא מין את מינו ויעוד ותדע שכן הוא דאי לא תימא הכי וכו' אס היה אדם מערה חלצ בקדירה של היתר מעט מעט צכירוגין עד שנתרבה החלצ לצסוף כל כך שהיה צו צטולה וכו' תעלה על דעתך שהוא מותר משום קמא קמא צטיל אלא ודאי לא אמרינן קמא קמא צטיל כיון שיש כל כך מן האיסור לצסוף שהוא נותן טעם ואס תאמר כיון דעד ס' קאמר דפ"ר"ל אס כן מה חידוש הוא זה לאשמעינן שהיא צטיל עד ס' וי"ל דאחא לאשמעינן דאף על גב דקמני מתני' י"ן ציין צמשהו ללא מיירי צאיסורא לגו היסורא אלא מיירי צהיתר לגו איסורא ופי' רש"י דפי' קמא קמא צטיל אפי' אין צו ס' הא (ט) אכרינן צמתני' (דף עז.) י"ן נסך שגפיל צבור (ז) וי"ל דנפל צפועס אהא צקילות אהא דלא אמר קמא קמא צטיל אכל הכא שגפיל אחר טיפה אחר טיפה משום דאמר קמא קמא צטיל (ט) י"ן במים בנותן טעם מאי לאו דקנפיה חמרא דאיסורא לגו מיה דהיתר. וקאמר דלא אמרינן קמא קמא צטיל וקשיא לרבי יוחנן וא"ת ומאי קושיא האמרינן לעיל דלא אמרינן קמא קמא צטיל כי אס עד ס' וא"כ שפיר קאמר דאוסר צווסן טעם דהיינו כי ליכא ס' וי"ל דהכי פריך מאי לאו דקנפיל לגו היסורא ומלהא סיפא מיירי צאיסורא לגו היסורא רישא נמי דקמני י"ן ציין צמשהו מיירי צכה"ג דנפל איסורא לגו היסורא וקמני צמשהו וקשיא לרב דימי א"ר יוחנן: **ודוקא צצור קמא דלא נפיש עמודיה אב"ה חבית דנפיש עמודיה לא.** פ"ר"י דה"ה רב דימי דאמר צחצחית דוקא נקט צחצחית אכל גינית דנפיש עמודיה טפי מצחצחית לא אמר קמא קמא צטיל (ט) **ר"ן** היסורא חבית בא"ר אינו בו. רבין אתא לאפלוגי ארבע דימי לאשמעינן דוקא מיה מנצטיל חמרא אכל חמרא לא מנצטיל חמרא אלא דאין הלכה כרב דימי שהרי אחר רב דימי צ"ר רב יצחק והחמיר וצ"ר רבין והחמיר וצ"ר טעם זה דארבעה היה לנו לפסוקי צטיל כדברי המיקל והיינו כרב דימי דמני טפי מכלולו מ"מ נראה דהלכה כרבין ולא כרב דימי ולא מטעמיה דרש"י אלא משום דרבין בר סמכא הוא טפי כדאיתא ציזמות פ"ק הבא על ציזמתו (דף טז:):

צטיל וצנדרים (דף טז:) א"ר יוחנן (ג) גידולין של תרומה שגדלו ורבו גידוליו על עקרו אסור אפי' לכהן לאוכלן משום טבל ולא אמרינן אכל אס נפל כל כך מן הנסך לסירוגין ציין הכל שאין צהיתר ס' כדי לצטלו אסור משום דמלא מין את מינו ויעוד ותדע שכן הוא דאי לא תימא הכי וכו' אס היה אדם מערה חלצ בקדירה של היתר מעט מעט צכירוגין עד שנתרבה החלצ לצסוף כל כך שהיה צו צטולה וכו' תעלה על דעתך שהוא מותר משום קמא קמא צטיל אלא ודאי לא אמרינן קמא קמא צטיל כיון שיש כל כך מן האיסור לצסוף שהוא נותן טעם ואס תאמר כיון דעד ס' קאמר דפ"ר"ל אס כן מה חידוש הוא זה לאשמעינן שהיא צטיל עד ס' וי"ל דאחא לאשמעינן דאף על גב דקמני מתני' י"ן ציין צמשהו ללא מיירי צאיסורא לגו היסורא אלא מיירי צהיתר לגו איסורא ופי' רש"י דפי' קמא קמא צטיל אפי' אין צו ס' הא (ט) אכרינן צמתני' (דף עז.) י"ן נסך שגפיל צבור (ז) וי"ל דנפל צפועס אהא צקילות אהא דלא אמר קמא קמא צטיל אכל הכא שגפיל אחר טיפה אחר טיפה משום דאמר קמא קמא צטיל (ט) י"ן במים בנותן טעם מאי לאו דקנפיה חמרא דאיסורא לגו מיה דהיתר. וקאמר דלא אמרינן קמא קמא צטיל וקשיא לרבי יוחנן וא"ת ומאי קושיא האמרינן לעיל דלא אמרינן קמא קמא צטיל כי אס עד ס' וא"כ שפיר קאמר דאוסר צווסן טעם דהיינו כי ליכא ס' וי"ל דהכי פריך מאי לאו דקנפיל לגו היסורא ומלהא סיפא מיירי צאיסורא לגו היסורא רישא נמי דקמני י"ן ציין צמשהו מיירי צכה"ג דנפל איסורא לגו היסורא וקמני צמשהו וקשיא לרב דימי א"ר יוחנן: **ודוקא צצור קמא דלא נפיש עמודיה אב"ה חבית דנפיש עמודיה לא.** פ"ר"י דה"ה רב דימי דאמר צחצחית דוקא נקט צחצחית אכל גינית דנפיש עמודיה טפי מצחצחית לא אמר קמא קמא צטיל (ט) **ר"ן** היסורא חבית בא"ר אינו בו. רבין אתא לאפלוגי ארבע דימי לאשמעינן דוקא מיה מנצטיל חמרא אכל חמרא לא מנצטיל חמרא אלא דאין הלכה כרב דימי שהרי אחר רב דימי צ"ר רב יצחק והחמיר וצ"ר רבין והחמיר וצ"ר טעם זה דארבעה היה לנו לפסוקי צטיל כדברי המיקל והיינו כרב דימי דמני טפי מכלולו מ"מ נראה דהלכה כרבין ולא כרב דימי ולא מטעמיה דרש"י אלא משום דרבין בר סמכא הוא טפי כדאיתא ציזמות פ"ק הבא על ציזמתו (דף טז:):